

Måste vägen till legitimation gå via AT?

Efter fem och ett halvt års studier ska den nyutexaminerade läkaren börja jakten på legitimation. Efter att ha deltagit i rekryteringen till AT-tjänsterna frågar man sig om dagens system har spelat ut sin roll.

Som student är det efter en lång utbildningsdags att för första gången söka jobb. Ett jobb som är en förutsättning för att få den legitimation som krävs för att bli läkare »på riktigt«. Att få en av dessa nödvändiga AT-tjänster ter sig dock betydligt svårare och mer komplicerat än vad som är rimligt för en utbildningstjänst.

Två gånger per år rustar sig Sveriges alla landsting för att ta emot ansökningar från läkarstudenter. Ansökningsperioderna för AT-tjänsterna är desamma över hela Sverige, men rekryteringsprocessen varierar från sjukhus till sjukhus.

Variar gör också det bemötande och de rutiner man möts av under denna process – en process som emellanåt närmast kan beskrivas som skrämmande.

Det är framför allt två problem kopplade till tillsättningen av AT-tjänsterna som är tydliga. Dels kräver många sjukhus långa vikariat som underläkare, helst på det aktuella sjukhuset, för att den sökande överhuvudtaget ska bli kallad till intervju. Dels ses ofta en otydlig och svårbegriplig rekrytering med

oengagerade och/eller stressade intervjuare.

Vi och våra studiekamrater har stött på en del hisnande exempel. Ur skörden kan nämnas

- att besked om att alla intervjuer är avslutade lämnas redan innan ansökningsperioden gått ut
- att den sökande som kommer till intervjun får veta att hälften av platserna redan är tillsatta innan tjänsterna utlysts, och att det nu är sjuttio personer som konkurrerar om de fyra återstående platserna
- att informationen som lämnats om programmets upplägg är felaktig
- att en sökande som ringt och frågat om sin ansökan fått veta att man bara orkat läsa de första hundra ansökningarna som kom in.

Att studenter som tar ledigt från sin grundutbildning för att kunna åka på intervjuer på de sjukhus där de hoppas kunna få börja sin AT möts av nonchalans och i vissa fall likgiltighet är anmärkningsvärt. Tänker arbetsgivarna på vilka signaler de sänder ut om sig själva och sin verksamhet? Inser de att de framför sig har sina eventuella framtida kollegor?

Brist på respekt gentemot de sökande är måhända ett mindre problem. Ett större

»Är det dags att införliva AT-tjänstgöringen i grundutbildningen och därmed ta bort den helt?«

ligger i att det i många fall krävs långa tider med vikariat som underläkare för att ens kvalificera sig till en intervju.

Utifrån detta undrar man hur landstingen, arbetsgivarna till i princip alla framtida läkare, egentligen ser på läkarutbildningen. Kan man dra slutsatsen att grundutbildningen brister i så stor utsträckning att vikariat efter grundutbildningen är nödvändigt för att man överhuvudtaget ska vara mogen att påbörja sin AT-tjänstgöring? Handlar det rent av om en ekonomisk vinst att kunna ta in olegitimerade (och därmed billiga) vikarier? Är det ett resultat av att det finns för få AT-platser att gruppen utexaminerade läkarstudenter växer sig allt större och att utbildningen i sig inte längre är tillräcklig för att vara något att konkurrera med?

En följd av kravet på långa vikariat är att en vikarie- underläkare kan hamna i situationer där han eller hon får undervisa AT-läkare utan att själv ha gått eller påbörjat denna utbildning. En längre period från examination till legitimation får också den naturliga följden att tiden till färdig specialist fördröjs. Vari ligger den samhällsekonomiska nyttan med detta?

Frågan man ställer sig är om dagens rekrytering till AT-tjänsterna visar på ett större problem än bara dåliga rekryteringsrutiner. AT är ett system som finns i endast ett fåtal länder. Är det dags att införliva AT-tjänstgöringen i grundutbildningen och därmed ta bort den helt? Eller ska man ta efter systemen som våra nordiska grannar använder sig av, där man lottar ut platserna?

I detta finns en geografisk rättvisa, och inget landsting

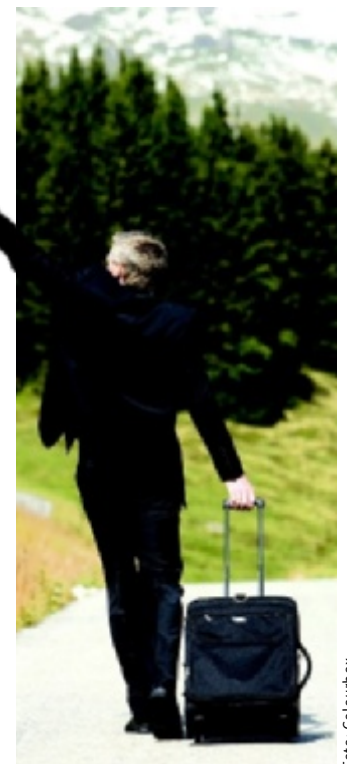

Foto: Colourbox

»Att studenter som tar ledigt från sin grundutbildning för att kunna åka på intervjuer på de sjukhus där de hoppas kunna få börja sin AT möts av nonchalans och i vissa fall likgiltighet är anmärkningsvärt.«

riskerar vakanser. Ett minimikrav bör åtminstone vara att antalet platser som erbjuds varje termin ses över så att de står i relation till antalet studenter som utexamineras.

Att AT-systemet behöver diskuteras, debatteras och reformeras ser vi som nödvändigt. Med dagens utformning riskerar man att få en merit-inflation av samma art som i dag gäller för att ta sig in på utbildningen.

Kommer framtidens läkarstudenter att behöva vikariera fem år efter examen för att överhuvudtaget kunna komma ifråga för det sista momentet på vägen till den efterlängta legitimationen?

■ Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.

KRISTIAN AXELSSON
läkarstudent termin 11, Göteborg, AT-läkare till våren

DAVID SVANINGER
läkarstudent termin 11, Göteborg, AT-läkare till våren